

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансових технологій і підприємництва

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ

Рівень вищої освіти	Перший рівень
Спеціальність: освітня програма	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок: Фінанси

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Павленко Людмила Дмитрівна

Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра фінансових технологій і підприємництва	Завідувач кафедри
--	-------------------

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Банківські операції
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту. Кафедра фінансових технологій і підприємництва
Розробник(и)	Павленко Людмила Дмитрівна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 66 год. становить контактна робота з викладачем (30 год. лекцій, 36 год. практичних занять), 84 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Фінанси"
Передумови для вивчення дисципліни	Банківська справа
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти базових знань та навичок оволодіння методикою обробки інформації та розуміння процесів, пов'язаних із організацією і технологіями здійснення банківських операцій та надання банківських послуг та здатності використовувати набуті знання у галузі фінансів та банківської діяльності.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-організаційні основи банківських операцій та ресурсного забезпечення

Тема 1 СУТНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

Теоретичні основи банківської діяльності та значення банків. Особливості банківської діяльності в умовах воєнного стану. Нормативно-правове регулювання банківської діяльності в Україні та здійснення банківських операцій в умовах воєнного часу. Регулювання НБУ операцій банку на територіях яких ведуться (велися) бойові дії або які є тимчасово окупованими.

Тема 2 БАНКІВСЬКІ РЕСУРСИ ТА ОПЕРАЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЇХ ФОРМУВАННЯМ

Економічна характеристика ресурсів комерційного банку. Джерела формування банківських ресурсів, їх класифікація у відповідності з міжнародними нормами. Політика банку в сфері формування ресурсів. Формування капіталу банку. Функції та структура капіталу. Характеристика власного капіталу банку: сутність та функції. Джерела формування власного капіталу. Способи оцінки достатності банківського капіталу, що використовуються у вітчизняній та світовій практиці. Субординований борг в структурі капіталу: сутність, джерела формування, порядок погашення. Концепції регулятивного, ринкового та економічного капіталу. Державне регулювання капіталу банку.

Тема 3 ЗАЛУЧЕНІ ТА ПОЗИЧЕНІ РЕСУРСИ БАНКУ ТА ОПЕРАЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЇХ ФОРМУВАННЯМ

Депозитні операції банків: поняття депозиту, класифікація депозитів, характеристик депозитів до запитання (поточні рахунки, контокорентний рахунок і рахунок з правом овердрафту, кореспондентські рахунки). Характеристика депозитів на строк та фактори, що впливають на їх розмір. Механізм здійснення строкових депозитних операцій з юридичними особами. Напрями вдосконалення депозитних операцій в банках. Гарантування (страхування) вкладів фізичних осіб. Функціонування Фонду гарантування в Україні. Міжбанківський ринок: суть, значення, види операцій. Міжбанківські кредити і їх роль в банківській системі. Практика здійснення операцій з міжбанківського кредитування. Організація процесу рефінансування Національним банком України банків другого рівня банківської системи України. Позабалансові джерела формування ресурсів.

Тема 4 ОРГАНІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ТА ОПЕРАЦІЙ ПОВ'ЯЗАНИХ З НИМ

Сучасний стан банківського кредитування в Україні. Кредитні операції в структурі банківських активів. Економічна основа банківського кредиту. Принципи банківського кредитування. Суб'єкти кредитних відносин. Види банківських кредитів та їх класифікація. Етапи процесу кредитування. Підходи до методики оцінки кредитоспроможності позичальників. Поняття та критерії кредитоспроможності позичальника. Види ризиків та місце кредитних ризиків в банківській діяльності. Поняття кредитних ризиків. Етапи управління кредитними ризиками різного походження.

Модуль 2. Розрахункові, інвестиційні та цифрові банківські операції

Тема 5 ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ БАНКУ: РЕГУЛЮВАННЯ, РИЗИКИ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ

Сутність і класифікація валютних операцій банків. Валютне законодавство України та роль НБУ у регулюванні валютного ринку. Валютні ризики та інструменти їх хеджування (форварди, ф'ючерси, опціони). Цифровізація валютних операцій: SWIFT, SEPA, blockchain, CBDC. Особливості валютних операцій в умовах воєнного стану та валютних обмежень. Роль банків у забезпеченні міжнародних розрахунків та валютної стабільності.

Тема 6 ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БАНКАМИ ОПЕРАЦІЙ З ГОТІВКОВИМИ КОШТАМИ

Сутність і роль готівкового обороту в економіці. Функції готівки у фінансовій системі. Поняття готівкових банківських операцій (приймання, зберігання, видача готівки, касове обслуговування клієнтів; інкасація та обробка готівки). Нормативно-правове регулювання касових операцій. Організація касової роботи банку. Системи контролю та обліку готівкових операцій. Порядок проведення готівкових розрахунків. Валютні касові операції. Інновації у готівкових операціях (автоматизовані касові системи, cash-recycling, банкомати нового покоління; цифрові грошові документи; пілотний проєкт НБУ «е-гривня» як альтернатива готівці) Касові операції та FinTech: інтеграція POS-терміналів, QR-оплата, самоінкасація; кібербезпека касових систем.

Тема 7 БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ ТА ЦИФРОВІ ПЛАТІЖНІ СЕРВІСИ

Сутність безготівкових банківських операцій. Безготівкові операції як складова операційного доходу банку. Принципи організації безготівкових розрахунків у банках. Нормативно-правова база. Банківські рахунки та документообіг(поточні, карткові, е-рахунки; IBAN, реквізити, електронні підписи; вимоги до оформлення розрахункових документів). Операційна роль банку в платіжній системі України. СЕП-4, система термінових переказів, коррахунки, контроль.

Тема 8 ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ ІЗ ПЛАТІЖНИМИ КАРТКАМИ ТА РОЗВИТОК КАРТКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Сутність платіжних карток та їх роль у сучасній банківській системі. Класифікація платіжних карток. Суб'єкти карткової інфраструктури. Організація карткового бізнесу банку. Нормативно-правове регулювання карткових операцій. Цифровізація карткових операцій (віртуальні картки, токенизація, NFC, QR-payments; Apple Pay, Google Pay, Garmin Pay, Diia.Pay; біометричні картки). Фінтех-рішення у картковому бізнесі. Безпека карткових операцій. Військові ризики та кіберстійкість платіжних систем. Тенденції розвитку ринку платіжних карток в Україні

Тема 9 ВИДИ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ

Характеристика видів діяльності банків на ринку цінних паперів: операції з випуску та обігу цінних паперів, комісійна та комерційна діяльність з цінними паперами, послуги щодо зберігання цінних паперів, депозитарний облік та ведення рахунків за операціями з паперами тощо. Типи інвесторів та види портфелів цінних паперів, що формують банки в якості інвесторів. Класифікація вкладень банку у цінні папери. Поняття емісії та види цінних паперів, які мають право емітувати банки. Механізм емісії та розміщення акцій. Механізм емісії та розміщення облігацій. Випуск банками корпоративних облігацій та облігацій для залучення коштів на умовах субординованого боргу. Механізм емісії та розміщення депозитних сертифікатів. Емісія інших видів цінних паперів. Характеристика видів банківських інвестиційних портфелів. Механізм здійснення прямих і портфельних інвестицій. Характеристика інвестиційних ризиків. Перспектива розвитку операцій банків з цінними паперами.

Тема 10 ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

Сутність та відмінність понять «цифровізація» і «діджиталізація». Етапи переходу від традиційних банківських операцій до діджитал-операцій. Еволюція банківських операцій. Діджиталізація банківських операцій в умовах війни. Ключові фактори діджиталізації банківських операцій: глобальна конкуренція, потреби клієнтів, регуляторні вимоги. Вплив цифровізації на ризики банківських операцій: сутність та види нових ризиків, що виникають в процесі діджиталізації. Мобільний банкінг: від платіжного сервісу до фінансового «супердодатку». Інтернет-банкінг: дистанційне управління рахунками, депозитами, кредитами. Технології діджиталізації та майбутнє банківських операцій.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Застосовувати статистичні методи, методи аналізу та інструментальні засоби для оцінки явищ і процесів, які виникають в процесі здійснення банківських операцій та надання банківських послуг
РН2	Здійснювати аналіз, оцінку та подальшу презентацію даних щодо основних напрямків діяльності банку на підставі його фінансової звітності
РН3	Визначати економічний зміст та механізми формування, реалізації базових банківських операцій. Застосовувати набуті знання та навички для: здійснення основних видів банківських операцій із застосуванням відповідних інформаційних технологій, розв'язування питань взаємовідносин між клієнтами і банками та між НБУ і банками; вирішення проблемних питань оперуючи нормативно-правовими актами НБУ, формування ґрунтовних рішень на основі проведеного аналізу діяльності банківської установи
РН4	Розуміти сутність, види та економічне значення основних банківських операцій. Застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з організації банківських операцій

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна. Для спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок:

ПР5	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування та фондовий ринок)
ПР9	Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
ПР12	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
ПР16	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

Для спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок:

8. Види навчальних занять

Тема 1. СУТНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ
Лк1 "Сутність банківської діяльності та банківських операцій" (денна) Теоретичні основи банківської діяльності та роль банків у фінансовій системі. Визначаються основні напрямки діяльності вітчизняних банків. Особливості здійснення банківських операцій в умовах воєнного стану. Нормативно-правове регулювання банківської діяльності в Україні та здійснення банківських операцій в умовах воєнного часу. Регулювання НБУ операцій банку на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або є тимчасово окупованими.
Лк2 "Сутність банківської діяльності та банківських операцій" (денна) Сутність категорій «операції банків», «банківська операція», «банківська послуга» та «банківський продукт». Характеристика банківських операцій з точки зору економічної сутності та функціонального призначення. Сучасні ризики для банку при здійсненні банківських операцій в умовах воєнного часу. Особливості банківської діяльності в сучасній економіці (самостійне опрацювання: цифровий банкінг, блокчейн, фінтех стартапи та фінтех індустрія).
Пр1 "Сутність банківської діяльності та банківських операцій" (денна) Вирішення практичних кейсів за темою. Мета: сформувати у студентів навички практичної роботи з клієнтами банку, визначити процедуру здійснення банківських операцій в умовах воєнного часу.
СЗ1 "Сутність банківської діяльності та банківських операцій" (денна) Експрес-опитування та опрацювання питань щодо експертної оцінки з наступних питань: теоретичні основи банківської діяльності та трансформація банківських операцій в умовах воєнного стану. Особливості банківської діяльності в сучасних умовах економіки (самостійне опрацювання: цифровий банкінг, блокчейн, фінтех стартапи та фінтех індустрія). Нормативно-правове регулювання банківської діяльності в Україні в умовах воєнного часу та діяльність банків на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або які є тимчасово окупованими.
Тема 2. БАНКІВСЬКІ РЕСУРСИ ТА ОПЕРАЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЇХ ФОРМУВАННЯМ
Лк3 "Банківські ресурси та операції, пов'язані з їх формуванням" (денна) Економічна сутність та значення ресурсів банку. Банківські ресурси: сутність та класифікація. Власний капітал банку: економічна сутність та значення. Функції банківського капіталу.
Лк4 "Банківські ресурси та операції, пов'язані з їх формуванням" (денна) Структура банківського капіталу. Особливості державного регулювання капіталу банку. Операції банків у контексті оновлених вимог НБУ до капіталу та стимулювання відбудови економіки. Сутність Internal Capital Adequacy Assessment Proses (ICAAP). Вимоги до самооцінки достатності внутрішнього капіталу банків (ICAAP).

Пр2 "Банківські ресурси та операції, пов'язані з їх формуванням" (денна) Вирішення практичного кейсу за темою. Мета: визначити взаємозв'язок між структурою ресурсної бази банку, його стабільністю, прибутковістю і ризиками, а також навчити приймати управлінські рішення щодо оптимізації капіталу і залучених коштів.
С32 "Банківські ресурси та операції, пов'язані з їх формуванням" (денна) Експрес-опитування та опрацювання питань щодо експертної оцінки з наступних питань: економічна сутність та значення ресурсів банку; банківські ресурси: сутність та класифікація; власний капітал банку: економічна сутність та значення; функції банківського капіталу; структура банківського капіталу; особливості державного регулювання капіталу банку; базельські угоди.
Тема 3. ЗАЛУЧЕНІ ТА ПОЗИЧЕНІ РЕСУРСИ БАНКУ ТА ОПЕРАЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЇХ ФОРМУВАННЯМ
Лк5 "Залучені ресурси банку: сутність, структура та операції з їх формування" (денна) Значення ресурсної бази банку та місце залучених коштів у її структурі. Економічна характеристика залучених ресурсів, їх відмінність від позичених. Ключові операції банку із залучення коштів. Умови здійснення депозитних операцій, вплив депозитної політики на ліквідність та стабільність банку.
Лк6 "Позичені ресурси банку та операції, пов'язані з їх формуванням" (денна) Визначення сутності позичених ресурсів, їх особливостей та ролі у забезпеченні фінансової стійкості банків. Розгляд основних форм позичених коштів: міжбанківські кредити (зміні в умовах воєного часу), ресурси центрального банку у вигляді рефінансування, євровалютні кредити, кошти міжнародних фінансових організацій, а також емісія банківських облігацій. Умови залучення міжбанківських кредитів, специфіка користування ресурсами НБУ, вартість і ризики таких коштів, їх вплив на ліквідність та прибутковість банку.
Пр3 "Залучені та позичені ресурси банку та операції, пов'язані з їх формуванням" (денна) Вирішення практичних задач за темою. Мета: сформувати практичні навички аналізу, вибору та розрахунку умов залучення депозитних ресурсів банком, оцінки їх вигідності для клієнта і впливу на ліквідність банку, враховуючи валюту, строк, відсоткову ставку та інші параметри депозитних операцій.
С33 "Залучені та позичені ресурси банку та операції, пов'язані з їх формуванням" (денна) Експрес-опитування та опрацювання питань щодо експертної оцінки з наступних питань: основні види депозитних операцій банку в процесі залучення ресурсів, сучасні фактори впливу на формування вибору клієнтами депозитних продуктів (приклади пропозицій українських банків), Конкуренція на ринку ресурсів для банків та її вплив на формування банківських операцій, основні форми позичених коштів: міжбанківські кредити, ресурси центрального банку у вигляді рефінансування, євровалютні кредити, кошти міжнародних фінансових організацій
Тема 4. ОРГАНІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ТА ОПЕРАЦІЙ ПОВ'ЯЗАНИХ З НИМ

Лк7 "Кредитні операції банку: сутність, структуризація та фактори впливу" (денна) Сутність кредитних операцій банків у сучасних умовах.Структуризація кредитів: корпоративні, роздрібні, іпотечні, споживчі, воєнні кредити. Фактори впливу на кредитування: макроекономічні, політичні (війна), інноваційні (FinTech, Big Data, скоринг на основі AI), екологічні та соціальні (ESG-критерії). Кредитування та Цілі сталого розвитку (SDGs): доступ до фінансування для малого бізнесу, підтримка «зелених» інвестицій, інклюзивне кредитування (жінки-підприємниці, соціальні стартапи).
Лк8 "Кредитні операції банку: організація, кредитоспроможність та ризики" (денна) Порядок здійснення кредитних операцій у цифровій банківській системі. Кредитоспроможність позичальника: сучасні критерії (AI-скоринг, аналіз cash-flow, ESG-рейтинги). Кредитні ризики та фактори, що їх супроводжують: воєнні ризики, кіберризики, ризики ліквідності, репутаційні ризики. ESG-орієнтоване кредитування: «зелені» кредити, кредити для енергоефективних проєктів, підтримка інноваційної та сталої економіки. Роль банківського кредитування у відновленні економіки України: фінансування інфраструктури, оборонних підприємств, стартапів.
Пр4 "Кредитні операції банку: сутність, структуризація та фактори впливу" (денна) Вирішення практичних кейсів за темою. Метою є: набуття практичних навичок аналізу, розрахунків та оцінка кредитних операцій банку, з урахуванням видів кредитів, умов їх надання, відсоткових ставок, термінів, забезпечення та кредитних ризиків.
С34 "Кредитні операції банку: сутність, структуризація та фактори впливу" (денна) Експрес-опитування та опрацювання питань щодо експертної оцінки з наступних питань: роль та значення банківського кредитування в розвитку економіки країни; роль банківського кредитування у відновленні економіки України після війни ; сучасний стан банківського кредитування в Україні; кредитні операції в структурі банківських активів; сучасні інструменти оцінки кредитоспроможності позичальників; переваги для банку розвитку цифрових платформ кредитування; принципи банківського кредитування; інтеграція (SDGs) в кредитну політику банків.
Тема 5. ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ БАНКУ: РЕГУЛЮВАННЯ, РИЗИКИ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ
Лк9 "Валютні операції банку: регулювання, ризики та цифровізація" (денна) Сутність і класифікація валютних операцій банків. Валютне законодавство України та роль НБУ у регулюванні валютного ринку. Валютні ризики та інструменти їх хеджування (форварди, ф'ючерси, опціони). Цифровізація валютних операцій: SWIFT, SEPA, blockchain, CBDC. Особливості валютних операцій в умовах воєнного стану та валютних обмежень.Роль банків у забезпеченні міжнародних розрахунків та валютної стабільності.
Пр5 "Валютні операції банку: регулювання, ризики та цифровізація" (денна) Вирішення практичних кейсів за темою. Мета: аналіз, супроводження та контролю валютних операцій банку в умовах воєнного стану, з урахуванням актуальних вимог валютного законодавства, ризиків та обмежень, встановлених НБУ.

СЗ5 "Валютні операції банку: регулювання, ризики, цифровізація" (денна)

Експрес-опитування та опрацювання питань щодо експертної оцінки з наступних питань: сутність та види валютних операцій банку, значення валютних операцій у розвитку міжнародної діяльності банків; цифровізація валютних операцій: SWIFT, SEPA, blockchain, CBDC, вплив воєнного стану на валютне регулювання та обмеження ринку.

Тема 6. ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БАНКАМИ ОПЕРАЦІЙ З ГОТІВКОВИМИ КОШТАМИ

Лк10 "Організація банками операцій з готівковими коштами" (денна)

Сутність і роль готівкового обороту в економіці. Функції готівки у фінансовій системі. Поняття готівкових банківських операцій (приймання, зберігання, видача готівки, касове обслуговування клієнтів; інкасація та обробка готівки). Нормативно-правове регулювання касових операцій. Організація касової роботи банку. Системи контролю та обліку готівкових операцій. Порядок проведення готівкових розрахунків. Валютні касові операції. Інновації у готівкових операціях (автоматизовані касові системи, cash-recycling, банкомати нового покоління; цифрові грошові документи; пілотний проєкт НБУ «е-гривня» як альтернатива готівці) Касові операції та FinTech: інтеграція POS-терміналів, QR-оплата, самоінкасація; кібербезпека касових систем.

СЗ6 "Основи організації банками операцій з готівкою. Готівкові розрахунки та порядок їх ведення" (денна)

Експрес-опитування та опрацювання питань щодо експертної оцінки з наступних питань: сутність і роль готівкового обороту в економіці, функції готівки у фінансовій системі, поняття готівкових банківських операцій (приймання, зберігання, видача готівки, касове обслуговування клієнтів; інкасація та обробка готівки), нормативно-правове регулювання касових операцій, організація касової роботи банку, системи контролю та обліку готівкових операцій, інновації у готівкових операціях.

Тема 7. БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ ТА ЦИФРОВІ ПЛАТІЖНІ СЕРВІСИ

Лк11 "Основи організації банками безготівкових розрахунків та їх порядок ведення" (денна)

Суть та принципи організації безготівкових розрахунків. Система і законодавча база розрахунків в Україні. Загальні правила оформлення розрахункових документів та порядок їх виконання банком. Банківський рахунок як необхідний елемент для проведення безготівкових розрахунків НБУ. Основні способи проведення безготівкових розрахунків. Цифрові платіжні сервіси банків.

Пр6 "Основи організації банками безготівкових розрахунків та їх порядок ведення" (денна)

Вирішення практичних кейсів за темою

СЗ7 "Основи організації банками безготівкових розрахунків та їх порядок ведення" (денна)

Експрес-опитування та опрацювання питань щодо експертної оцінки з наступних питань: суть та принципи організації безготівкових розрахунків; система і законодавча база розрахунків в Україні; загальні правила оформлення розрахункових документів та порядок їх виконання банком; банківський рахунок як необхідний елемент для проведення безготівкових розрахунків НБУ; основні способи проведення безготівкових розрахунків.

Тема 8. ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ ІЗ ПЛАТІЖНИМИ КАРТКАМИ ТА РОЗВИТОК КАРТКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Лк12 "Організація операцій банку з платіжними картками. Сучасні тенденції, цифровізація та безпека карткових операцій." (денна)

Сутність платіжних карток та їх роль у сучасній банківській системі. Класифікація платіжних карток. Суб'єкти карткової інфраструктури. Нормативно-правове регулювання карткових операцій. Цифровізація карткових операцій. Безпека карткових операцій. Військові ризики та кіберстійкість платіжних систем.

Пр7 "Організація операцій банку з платіжними картками. Сучасні тенденції, цифровізація та безпека карткових операцій" (денна)

Вирішення практичного кейсу за темою. Аналіз організації карткових операцій на прикладі одного із вітчизняних банків. Ідентифікація ризиків при здійсненні карткових операцій та розробка заходів безпеки в умовах цифровізації банківської діяльності й зростання кіберзагроз

СЗ8 "Організація операцій банку з платіжними картками. Сучасні тенденції, цифровізація та безпека карткових операцій" (денна)

Сутність платіжних карток і їх роль у сучасній банківській системі. Класифікація платіжних карток (за типом, категорією, технологією тощо). Суб'єкти карткової інфраструктури: емітент, еквайр, процесинговий центр, платіжна система. Нормативно-правове регулювання операцій із платіжними картками (законодавство України, акти НБУ, міжнародні стандарти PCI DSS). Цифровізація карткових операцій: безконтактні платежі, мобільні гаманці, токенизація, штучний інтелект у моніторингу транзакцій. Безпека карткових операцій: види шахрайства, системи аутентифікації, протидія фішингу. Військові ризики та кіберстійкість платіжних систем в умовах воєнного стану

Тема 9. ВИДИ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ

Лк13 "Види банківської діяльності на фінансовому ринку" (денна)

Емісійні операції банків з цінними паперами: сутність, мета проведення. Інвестиційні операції з цінними паперами. Операції банків у ролі інфраструктурних учасників ринку цінних паперів.

Пр8 "Види банківської діяльності на фінансовому ринку" (денна) Експрес-опитування та опрацювання питань щодо експертної оцінки з наступних питань: емісійні операції банків з цінними паперами: сутність, мета проведення; інвестиційні операції з цінними паперами; операції банків у ролі інфраструктурних учасників ринку цінних паперів.
Тема 10. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ
Лк14 "Діджиталізація як драйвер трансформації банківських операцій" (денна) Сутність та відмінність понять «цифровізація» і «діджиталізація». Етапи переходу від традиційних банківських операцій до діджитал-операцій. Еволюція банківських операцій. Діджиталізація банківських операцій в умовах війни. Ключові фактори діджиталізації банківських операцій: глобальна конкуренція, потреби клієнтів, регуляторні вимоги. Вплив цифровізації на ризики банківських операцій: сутність та види нових ризиків, що виникають в процесі діджиталізації
Лк15 "Мобільний та інтернет-банкінг як інструменти діджитал-трансформації" (денна) Мобільний банкінг: від платіжного сервісу до фінансового «супердодатку». Інтернет-банкінг: дистанційне управління рахунками, депозитами, кредитами. Трансформація взаємодії «банк–клієнт» завдяки цифровим каналам. Нові ризики в умовах діджиталізації: кіберризики, ризик залежності від технологій.
Пр9 "Діджиталізація як драйвер трансформації банківських операцій" (денна) експрес-опитування та опрацювання питань щодо експертної оцінки з наступних питань: сутність та відмінність понять «цифровізація» і «діджиталізація», етапи переходу від традиційних банківських операцій до діджитал-операцій, еволюція банківських операцій, діджиталізація банківських операцій в умовах війни, ключові фактори діджиталізації банківських операцій: глобальна конкуренція, потреби клієнтів, регуляторні вимоги, вплив цифровізації на ризики банківських операцій: сутність та види нових ризиків, що виникають в процесі діджиталізації
С39 "Трансформація операцій через цифровий банкінг" (денна) Вирішення практичного кейсу за темою. Мета завдання: засвоїти особливості організації банківських операцій через мобільні та веб-платформи; навчитися аналізувати ефективність цифрових сервісів, розвинути навички моделювання автоматизованих банківських процесів і створення fintech-рішень.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні лекції з використанням електронних засобів навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Практико-орієнтоване навчання
МН4	Індивідуальне розрахунково-аналітичне завдання

Лекції надають студентам матеріали з теорії та практики організації процесу банківських

операцій на банківському ринку, з різних точок зору, базуючись на сучасних теоретичних та практичних підходах (РН 1, РН 4). Лекції доповнюються практичними та семінарськими заняттями, що закріплюють у студентів вміння: користуватися законодавчо-нормативними актами, які регулюють фінансові основи діяльності банку; застосовувати сучасні технології здійснення банківських операцій та надання банківських послуг, що формує практико-орієнтоване навчання (РН 1, РН 2, РН 3, РН4). Практико-орієнтоване навчання студентів включає виконання індивідуального розрахунково-аналітичного завдання(РН 3).

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до лекційних занять
НД2	Підготовка до семінарських (практичних) занять за темами
НД3	Виконання практичних завдань
НД4	Підготовка до практичного кейсу
НД5	Виконання індивідуального розрахунково-аналітичного завдання

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.	впродовж вивчення дисципліни	консультування студентів щодо виконання завдань та їх перевірка

МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	Надає можливість студенту застосовувати знання у практичних ситуаціях на основі інструкцій викладача з метою розвитку професійних компетенцій	впродовж вивчення дисципліни	консультування студентів щодо виконання завдань та їх перевірка
МФО3 Експрес-тестування	Проміжний контроль у формі тестів	впродовж вивчення дисципліни	коментарі викладача

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумковий контроль: екзамен	Підготовка та презентація доповіді з проблемних питань	протягом року	Платформа МІХ
МСО2 Оцінювання результатів виконання тестових завдань	Оцінювання результатів виконання тестових завдань	Протягом семестру	Платформа МІХ
МСО3 Виконання індивідуального розрахунково-аналітичного завдання	Звіт і захист практичного кейсу по обраній темі з дисципліни	8-9 тижні	Оцінка за результатами презентації та захисту практичного кейсу на платформі МІХ
МСО4 Оцінювання результатів практичних завдань	Оцінювання теоретичних питань і практичних завдань	Протягом семестру	Оцінка результатів екзамену на платформі МІХ
МСО5 Оцінювання доповідей з проблемних питань	Оцінюється якість змісту, презентації та вміння аргументувати власну точку зору	Протягом року	Платформа МІХ

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення	100 балів	
МСО1. Підсумковий контроль: екзамен	40	
	40	Ні
МСО2. Оцінювання результатів виконання тестових завдань	20	

	10x2	20	Ні
МСО3. Виконання індивідуального розрахунково-аналітичного завдання		10	
		10	Ні
МСО4. Оцінювання результатів практичних завдань		15	
	5x3	15	Ні
МСО5. Оцінювання доповідей з проблемних питань		15	
	3x5	15	Ні

В рамках вивчення дисципліни «Банківські операції» існує можливість перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що підтверджується відповідним документом (сертифікатом, дипломом, свідоцтвом тощо), який дозволяє однозначно ідентифікувати особу здобувача і засвідчує результати його участі у певному освітньому заході неформальної освіти.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН3	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН3	Пакет хмарних сервісів Google Workspace for Education
ЗН4	Навчальна платформа MixSumDU
ЗН5	Бібліотечні фонди

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Банківські операції: навч. посібник / А.О.Ушакова. - Рівно: НУВГП, 2021.-С.226.
2	Кушнір С. О., Батракова Т. І. Банківські операції : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 158 с.
3	Чайковський Я. І. Банківські технології і продукти : навчальний посібник. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 172 с.
4	Банківські операції і технології : навч.-метод. посіб. / уклад.: О.М. Гладчук, М.Г. Марич, А.В. Марич, М.П. Федешин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 254 с.

5	Банківські операції: в схемах, таблицях, коментарях : навч. посібник. / уклад. : О.М. Гладчук, І.Я. Ткачук, В.М. Харабара. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 208 с.
Допоміжна література	
1	Крухмаль О. В., Павленко Л. Д., Тарасенко Я. Ю. Проблемні кредити: сутність та причини виникнення в сучасних умовах. Modern Economics. 2021. 27. С. 42-46 DOI: 10.31521/modecon.V27(2021)-07
2	PIJL, Kinanya, Sustainable banking in Europe : a counter-narrative, Florence : European University Institute, 2021, EUI PhD theses, Department of Law Retrieved from Cadmus, European University Institute Research Repository, at: https://hdl.handle.net/1814/71416
3	Павленко Л. Д., Крухмаль О. В., Заріцька А. І. Інструменти управління ліквідності банку в умовах трансформації міжнародних правових норм у національне законодавство. Ефективна економіка. 2021. 1. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.1.75
4	Ларіонова К. Л., Капінос Г. І., Балактіонова Д. О. Проблеми формування фінансових ресурсів банківської системи України в умовах фінансової нестабільності. Вісник Хмельницького національного університету. - 2020, № 6. - С. 7-15.
5	Sukhonos V., Pavlenko L., Krukhmal O., Ivanovska A. Maletov D. Forms of committing corrupt abuses of public finances and ways to counteract them in Ukraine/ Amazonia Investiga, 2021. № 10(39). С. 149-158 URL: https://doi.org/10.34069/AI/2021.39.03.14 https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1581 (WOS)
6	Мулик Т.О., Мулик Я.І. Оцінка достатності капіталу вітчизняних банків як запорука їх надійності. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2021. – № 7, URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2021/75.pdf
7	Єсіна О.Г. Розвиток цифрових фінансових технологій у банківській сфері. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління №7.2023. URL : https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-7-08-01/2023-7-08-01
8	Ключка О.В., Богріновцева Л.М., Козій Н.С. Оцінка ефективності впровадження інноваційних технологій в діяльність вітчизняних банків під впливом цифрової трансформації фінансового ринку. Економіка та суспільство Випуск 62. 2024. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3908/3831
9	Гасій Олена Володимирівна Вплив інтернет-банкінгу та мобільних додатків на зручність та доступність банківських послуг для клієнтів в Україні. Економіка та суспільство. Випуск 59. 2024. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3466/3393
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Блоги експертів з фінансів. – URL : http://www.prostoblog.com.ua/ .
2	Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу : www.rada.gov.ua/ .

3	Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua .
4	Портал банківської аналітики – Режим доступу : http://www.prostobankir.com.ua/vse_novosti/pr/ .

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
Модуль 1. Теоретико-організаційні основи банківських операцій та ресурсного забезпечення												
1	СУТНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
2	БАНКІВСЬКІ РЕСУРСИ ТА ОПЕРАЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЇХ ФОРМУВАННЯМ	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
3	ЗАЛУЧЕНІ ТА ПОЗИЧЕНІ РЕСУРСИ БАНКУ ТА ОПЕРАЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЇХ ФОРМУВАННЯМ	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
4	ОРГАНІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ТА ОПЕРАЦІЙ ПОВ'ЯЗАНИХ З НИМ	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
Модуль 2. Розрахункові, інвестиційні та цифрові банківські операції												
1	ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ БАНКУ: РЕГУЛЮВАННЯ, РИЗИКИ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ	7.5	6	2	4	0	1.5	0.5	1	0	0	0
2	ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БАНКАМИ ОПЕРАЦІЙ З ГОТІВКОВИМИ КОШТАМИ	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ ТА ЦИФРОВІ ПЛАТІЖНІ СЕРВІСИ	7.5	6	2	4	0	1.5	0.5	1	0	0	0
4	ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ ІЗ ПЛАТІЖНИМИ КАРТКАМИ ТА РОЗВИТОК КАРТКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ	7.5	6	2	4	0	1.5	0.5	1	0	0	0
5	ВИДИ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
6	ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
Контрольні заходи												
1	екзамен	30	0	0	0	0	30	0	0	0	30	0
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	37.5	0	0	0	0	37.5	0	0	0	0	37.5
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>66</i>	<i>30</i>	<i>36</i>	<i>0</i>	<i>84</i>	<i>7.5</i>	<i>9</i>	<i>0</i>	<i>30</i>	<i>37.5</i>

	РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Банківські операції» Ступінь вищої освіти Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл Спеціальність та освітня програма 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок: Фінанси Форма здобуття освіти денна Мова викладання українська
Викладач(і)	Павленко Людмила Дмитрівна
Контактна інформація викладача	l.pavlenko@biem.sumdu.edu.ua
Час та місце проведення консультацій	Вівторок 14.00-15.00, консультація проводиться в он-лайн режимі за посиланням Google Meet: https://meet.google.com/uzd-sehh-agn
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	Викладання дисципліни в режимі онлайн-конференції здійснюється за допомогою Google Meet за посиланням: https://meet.google.com/sga-swrr-nwa . Навчальні матеріали розміщені на навчальній платформі MIX: https://mix.sumdu.edu.ua/home/roles#course_1691
Посилання на робочу програму в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/course/3ceddf7d8917f1748e01073fdb0051c95749725
Засоби зворотного зв'язку	Зворотній зв'язок із групою щодо отримання та опрацювання виданих матеріалів здійснюється через MIX, по пошті (l.pavlenko@biem.sumdu.edu.ua) та через чат в Viber.

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо академічної доброчесності

Усі роботи, визначені робочою програмою, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час всіх видів контрольних заходів списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації, списування. Усі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання зі зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту

Політика використання інструментів штучного інтелекту оголошується викладачем на початку курсу.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні матеріалів із джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених робочою програмою навчальної дисципліни, здобувачі освіти обов'язково мають дотримуватися умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

Політика щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних обставин (наприклад, хвороба, участь у програмах академічної мобільності) навчання може відбутись за індивідуальним графіком.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Дедлайни по виконанню письмових робіт виставлені в МІХ. Якщо роботу здобувач здав з порушеннями термінів без поважних причин (лікарняний, підтверджена участь у заходах в межах університету) - оцінка знижується (80% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання проміжних модульних контролів (не складених через відсутність з поважної причини) відбувається з дозволу лектора за наявності підтвердження поважних причин у строк до початку екзаменаційного тижня семестру вивчення дисципліни.

Якщо за результатами всіх контрольних заходів отримана сума балів відповідає позитивній оцінці (обов'язковою є умова виконання усіх вимог, визначених РП НД та регламентом), вона є підсумковою, перескладання позитивної оцінки з метою підвищення не здійснюється.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного університету, з урахуванням установлених строків, форм контролю та процедур повторного складання контрольних заходів.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарження та розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного університету.

Критерії оцінювання

Перший семестр вивчення

МСО2. Оцінювання результатів виконання тестових завдань, 20 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 18-20 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 15-17 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 12-14 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-11 балів
МСО3. Виконання індивідуального розрахунково-аналітичного завдання, 10 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 9-10 балів

4 (добре) Вище середнього рівня з кількома помилками	$74 \leq RD < 89$ 8 балів
3 (задовільно) Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків	$60 \leq RD < 73$ 6-7 балів
2 (незадовільно) Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям	$0 \leq RD < 59$ 0-5 балів
МСО4. Оцінювання результатів практичних завдань, 15 балів	
5 (відмінно) Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	$90 \leq RD \leq 100$ 14-15 балів
4 (добре) Вище середнього рівня з кількома помилками	$74 \leq RD < 89$ 12-13 балів
3 (задовільно) Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків	$60 \leq RD < 73$ 9-11 балів
2 (незадовільно) Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям	$0 \leq RD < 59$ 0-8 балів
МСО1. Підсумковий контроль: екзамен, 40 балів	
5 (відмінно) Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	$90 \leq RD \leq 100$ 36-40 балів
4 (добре) Вище середнього рівня з кількома помилками	$74 \leq RD < 89$ 30-35 балів
3 (задовільно) Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків	$60 \leq RD < 73$ 24-29 балів
2 (незадовільно) Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям	$0 \leq RD < 59$ 0-23 балів
МСО5. Оцінювання доповідей з проблемних питань, 15 балів	
5 (відмінно) Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	$90 \leq RD \leq 100$ 14-15 балів
4 (добре) Вище середнього рівня з кількома помилками	$74 \leq RD < 89$ 12-13 балів
3 (задовільно) Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків	$60 \leq RD < 73$ 9-11 балів
2 (незадовільно) Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям	$0 \leq RD < 59$ 0-8 балів